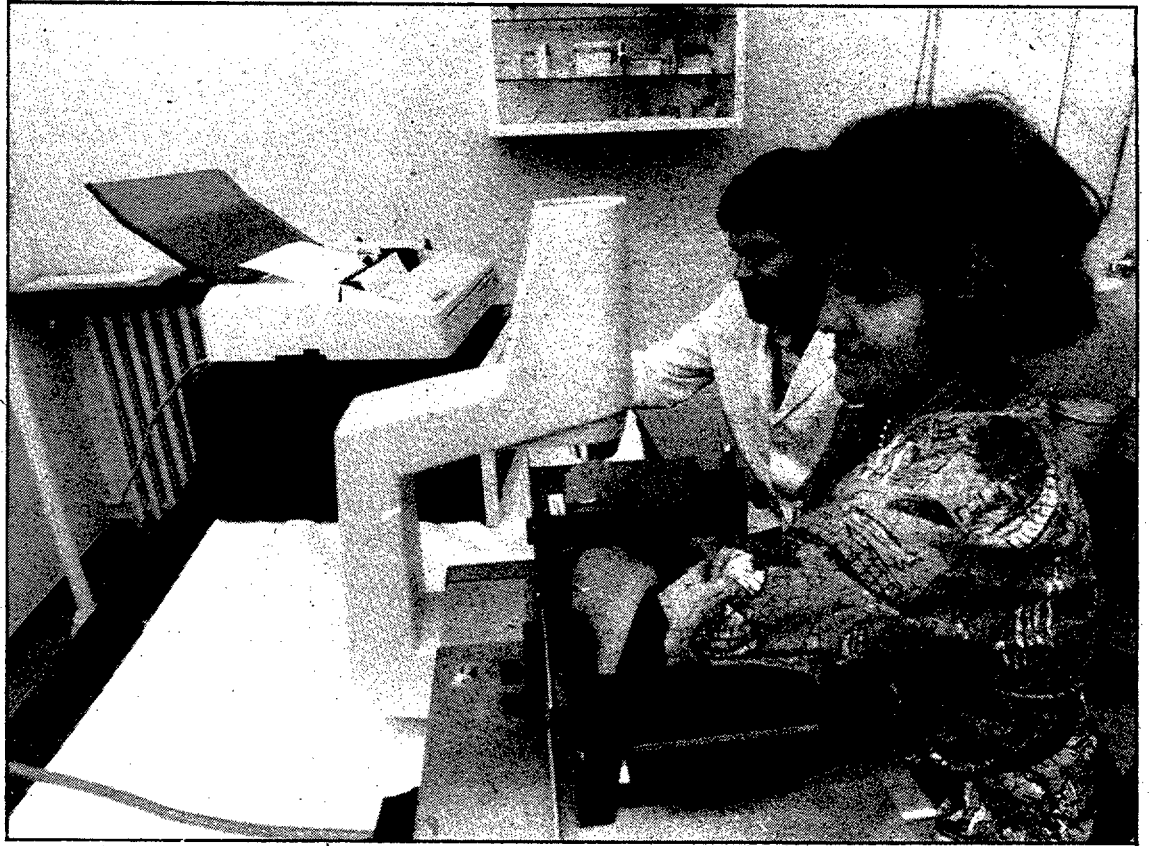

El fluor de l'aigua de Caldes, una ajuda per als ossos

CALDES DE MALAVELLA (De la nostra Redacció, per Joan Ventura). — Amb l'objectiu fonamental de conèixer la incidència del fluor sobre els ossos, s'ha endegat a Caldes de Malavella una experiència pilot per veure si els seus efectes són beneficiosos per reforçar els ossos. Un equip mèdic del servei de reumatologia i de la Unitat metabòlica de l'Hospital Esperança de Barcelona, dirigit pel doctor Jordi Carbonell, va començar ahir l'estudi en una trentena de persones de Caldes, primeres d'un grup de tres-centes que s'han seleccionat a partir de les dades d'una computadora, per escales d'edats des dels divuit anys. L'estudi consisteix en una enquesta, una exploració física i una exposició en un densitòmetre, únic aparell existent a Catalunya que mesura la densitat de l'ós i la quantitat de calci que porta. L'experiència continuarà a la Cellera de Ter, poble en el qual les aigües no porten fluor. Es calcula que els resultats podran donar-se a conèixer abans d'acabar l'any.

Amb el densitòmetre es pot mesurar la densitat de l'ós i la quantitat de calci que porta. Ahir veïns de Caldes es sotmeteren a les proves (Foto: Joan Castro).

Caldes estrena un densitòmetre per saber si l'aigua ajuda a calcificar els ossos

Ahir trenta veïns se sotmeteren a una prova d'investigació

Des de fa un temps es parla que el fluor és bo per a les dents. Ara, a Caldes de Malavella, vila rica en aigües fluorades, s'ha endegat un estudi que vol demostrar que el fluor també reforça els ossos. El doctor Jordi Carbonell, cap de secció de reumatologia de l'Hospital General Ntra. Sra. Esperança de Barcelona i un equip de metges del mateix centre, varen iniciar ahir al balneari del Vichy una experiència científica per confirmar que els veïns de Caldes tenen uns ossos de millor qualitat que la resta de ciutadans de Catalunya. Per dur a terme el programa es van seleccionar les persones majors de 18 anys i que en portin més de deu vivint a Caldes. Els noms es van introduir en una computadora, i s'escolliren en grups de trenta per dècades, fins a un total de tres-centes persones, que a priori es pot considerar que estan perfectament sanes. Per evitar qualsevol mena de perill també s'han exclòs les dones que cerquin tenir fills.

Segons els metges, l'aigua de Caldes podria ser molt beneficiosa i una ajuda especial per a la calcificació dels ossos.

EL DENSITÒMETRE

Les visites, individuals, duren pràcticament una hora. Primer s'efectua una enquesta en la qual es recullen tots els factors que poden influir sobre l'ós: tre-

ball, medicament, exercici físic, amb especial incidència en el tipus d'aigua que es beu: aixeta, embotellada, infusions, etc. La segona part consta d'una exploració física: pes, talla en diferents postures, braçada, estat de les vèrtebres, etc. Finalment

l'exposició en el densitòmetre.

Aquest aparell únic que hi ha a Catalunya, valorat en cinc milions de pessetes, mesura la quantitat de calci que hi ha a l'ós. La inspecció es fa sobre el radi del braç des de dues posicions, per calibrar la densitat i la resis-

tència mecànica.

Els metges que porten a terme la inspecció consideren que si l'efecte del fluor és positiu i es comprova que la gent de Caldes té més quantitat de massa òssia, pot ser de gran importància per a les infermetats derivades de la descalcificació de l'ossada, especialment en la gent gran. Si les previsions de l'equip mèdic es confirmessin, es podrien evitar moltes fractures, per exemple de fèmur, que, a més a més, comporten grans despeses d'hospitalització. En aquest sentit, als EUA també es realitzen estudis per tal de poder tractar amb fluor l'osteoporosi, és a dir, els ossos que perden densitat i es fan més fràgils. Els investigadors han indicat que els ossos comencen a perdre resistència al voltant dels quaranta anys. Això té més incidència en les dones, ja que amb la menopausia, l'organisme deixa de produir estrògens, que són les hormones que protegeixen els ossos.

CONTINUARÀ A LA CELLERA

A Caldes l'índex de fluor que hi ha a l'aigua corrent és de 1'5 mg. per litre. En el cas de l'aigua embotellada s'augmenta a 7'5 mg. per litre. L'estudi tindrà continuïtat a la Cellera de Ter, població en la qual l'aigua no té fluor, i en la qual també s'inspeccionaran tres-centes persones. Es calcula que abans d'acabar l'any es podrà donar una conferència explicativa a les persones que han efectuat la prova, per després publicar-ne els resultats. Amb Jordi Carbonell, participen en l'estudi els doctors Maite Sopena, Xavier Oliva i Jordi Puig, la investigació compta amb el suport dels epidemiòlegs de la Generalitat, l'Institut Municipal d'Investigació Mèdica de Barcelona, els ajuntaments de Caldes de Malavella i de la Cellera de Ter i els doctors locals Sàbat, Muro i Coll.

Poques càries

Abans de dur-se a terme l'estudi de la possible influència del fluor de l'aigua sobre els veïns de Caldes, l'Ajuntament els va dirigir un escrit explicatiu, tot demanant col·laboració. En un principi es va convocar a una reunió les persones escollides per explicar-los el motiu de la selecció i per aclarir qualsevol dubte. L'Alcalde, Lluís Comalada, creu que en general la proposta ha estat ben acollida, malgrat alguna o altra reticència. A més, per facilitar la comprensió dels objectius que l'equip mèdic persegueix, hi ha unes persones que van casa per casa explicant la importància de l'estudi. Una mestra d'escola, que ahir va passar l'exploració, valorava positivament l'experiència, a la qual, evidentment, es participa voluntàriament «d'entrada agafen moltes dades i si veuen que la persona té algun problema físic ho fan saber per tal que es pugui aplicar el corresponent tractament». Aquesta dona, que confessa beure aigua de Viladrau, «el gas no em va bé», creu igualment que altres persones consultades, que la investigació pot ser molt beneficiosa per Caldes, i que, en tot cas, l'única cosa criticable és les persones que no han volgut assistir a la prova.

Aquest tipus d'experiència és el primer que es realitza a Caldes, si bé, abans s'havia determinat els nivells de fluor i l'impacte en el dentat. En aquest sentit s'ha confirmat que la població infantil té poca càries. Recentment una metgessa odontològica, va dir que els nens de Caldes tenien un millor dentat que no pas altres poblacions amb aigües no fluorades.

Hereus de l'encert del romans

Els romans devien anar molt encertats quan fundaven poblacions allà on hi havia aigües termals. Hereus d'aquesta tradició, serien a Caldes els actuals balnearis del Vichy català i de Can Prats. Les seves aigües ja han demostrat gran eficàcia a les malalties de reuma i artrosi. Si es demostra que el fluor reforça els ossos, l'aigua de Caldes en seria l'altra gran beneficiada.

Lluís Comalada, que somrient diu que es prepara per

afrontar augments de població, creu que si es demostra que el fluor inforteix favorablement, «l'aigua tindria una sortida més important de la que actualment ja té».

El gerent de Vichy Català i Malavella, opina que l'estudi ha de ser molt beneficiós per tota la gent «surti en un sentit o en l'altra» tot aclarint que les aigües tenen avantatges parcials. Els responsables de la important indústria embotelladora, que també inclou

l'aigua de Sant Narcís i l'Imperial, creuen amb el rigor i la seriositat de l'estudi científic «en el qual nosaltres no hem intervingut en cap sentit».

Per altra banda, el director del balneari del Vichy, està convençut que les aigües de Caldes són beneficioses per la salut, i encara que també vol esperar a conèixer el resultat de la investigació afirma per endavant «que l'aigua de Caldes enforteix els ossos».